

Małgorzata K. Przyboś

PROTOKOŁY RADY GMINNEJ W MUSZYNIE ROK 1933. CZĘŚĆ 2.

W ubiegłym roku przedstawiłam pierwszą część protokołów Rady Gminnej w Muszynie z roku 1933. Teraz pora na część drugą.

Protokoły, z których korzystałam, to nie najlepszej jakości kserokopia zeszytu formatu A-4, liczącego 376 stron, pisanego ręcznie, z krótkimi zapisami maszynowymi. Karty są poliniowane i numerowane ręcznie. Na stronie pierwszej pośrodku napis: „Niniejsza księga zawiera ponumerowanych 188 kartek”. Pod spodem wyraźna okrągła pieczęć, a obok podpis „Burmistrz: A. Jurczak”.

W tytułach protokołów oraz cytatach zachowałam oryginalną ortografię i interpunkcję.

Protokół z posiedzenia Rady gminnej odbytego dnia 5 września 1933 r. w Urzędzie miejskim w Muszynie

Posiedzenie rozpoczęło się o godz. 20.00, a zakończyło o 22.00. Nieobecni usprawiedliwieni i nieusprawiedliwieni: Wojciech Borzemski, Jan Bujarski, Andrzej Kmiotowicz, Piotr Moszczak, Teofil Pasiut, Seweryn Mściwujewski, Józef Posłuszny.

Przewidziany porządek dzienny:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego zebrania,
2. Sprawa dzierżawy opłat targowych w roku bieżącym przez Ludwika Stankiewicza,
3. Sprawa sporządzenia planu gospodarczego lasów przez inż. Czarnieckiego,
4. Obniżenie przyznanej kapelmistrzowi kwoty na częściowe pokrycie opłat socjalnych od orkiestry,
5. Prośba Herscha Weissa o obniżenie czynszu dzierżawnego poboru opłat targowych,
6. Sprawozdanie Komisji rewizyjnej dotyczące zwrotu Komisji Zdr. w Krynicy niektórych przedmiotów elektrowni,
7. Fotoplastykon w Poznaniu w sprawie umieszczenia przeźroczy Muszyny podczas wystawy w Poznaniu,
8. Prośba Leonarda Leśniaka o odszkodowanie za niewykorzystany urlop,
- 9 – 13. Prośby o bezpłatne kąpiele Reginy Goldstein, Mandla Leubena, Racheli Kleiazakler, Natalii Beer, Eljasza Weissa,
14. Judy Berl prośba o niżkowe kąpiele mineralne,
15. Weronika Stopowa prośba o niżkowe kąpiele mineralne,
16. Rozpisanie konkursu na pracę sekretarza,
17. Jeżowski Henryk prośba o nadanie mu przynależności,
18. Wnioski.

Po stwierdzeniu prawomocności Rady do podejmowania decyzji, rozpoczęto zebranie od odczytania protokołów z posiedzeń: 19 VI, 11 VII, 12 VII, 20 VII i 2 VII. Następnie odczytano wniosek Zwierzchności Gminnej dotyczący pokrycia zaległych opłat z tytułu dzierżawy targowego i placowego przez Ludwika Stankiewicza. Postanowiono co następuje:

(...) pokryć zrealizowaniem 3 książeczek P.K.O. na łączną sumę 818 zł wraz z %-a będących w posiadaniu Urzędu miejskiego w Muszynie, zaś jako zabezpieczenie dotrzymania warunków dzierżawy przyjęć dwa weksle kasacyjne na łączną kwotę 1100 zł żyrowane przez Józefa Stankiewicza i Jana Ślusarczyka a będących w posiadaniu urzędu miejskiego w Muszynie. Wniosek ten przyjęto, z tem by na miejsce Józefa Stankiewicza już nieżyjącego zażądać od Stankiewicza Ludwika innego dobrego żyranta.

Kolejny wniosek dotyczył pisma inż. Czarneckiego w sprawie wykonania planu gospodarczego lasów gminnych. Termin wykonania prolongowano do dnia 1 listopada 1933 r. Jednak postawiono warunek, pod rygorem skierowania sprawy do sądu, że inż. Czarnecki ma rozpocząć wykonanie planu „w bieżącym miesiącu na miejscu w Muszynie”.

Spore emocje wywołała kolejna sprawa, dotycząca przyznania na poprzednim posiedzeniu 400 złotych dla kapelmistrza orkiestry zdrojowej, pana Konowalskiego. Zwierzchność Gminna zaproponowała zmniejszenie tej kwoty do 150 zł, uzasadniając ten krok tym, iż „gmina znajduje się w przykrych warunkach finansowych”. Okazało się jednak, że nie jest to wcale takie proste, gdyż – jak stwierdził Antoni Jurczak – trzeba zmienić uchwałę Rady podjętą na poprzednim posiedzeniu. Natomiast Józef Bełdowicz zaproponował w ogóle zdjęcie powyższej sprawy z porządku posiedzenia. Ks. Gawor wniósł, aby przeprowadzić głosowanie imienne nad „reasumowaniem poprzedniej uchwały”. W efekcie 12 radnych głosowało za „reasumowaniem”, przeciw było 7 radnych, a następujące osoby wstrzymały się od głosu: Mojżesz Grüner (w niektórych protokołach jego nazwisko pisane jest w wersji Grüner), Chaim Weiss, Eliasz Weiss, Stanisław Rams. Po „reasumowaniu” rozpoczęła się dyskusja. Eliasz Weiss wnioskował, aby przyznać kwotę 250 złotych, a ks. Gawor poprosił, aby odczytać „odnośną prośbę panu Konowalskiemu”. Przystąpiono do kolejnego głosowania. Oto jego wyniki: za wnioskiem Zwierzchności głosowali Stanisław Porth, Neuman Weiss, Salamon Braun, Jan Wilczyński (numer domu 302), Jan Wilczyński (numer domu 223), Józef Tokarczyk, Leiser Gottlob, Chaim Reich, Jakub Kohn oraz Antoni Jurczak, za wnioskiem postawionym przez Eliasza Weissa głosowało 5 osób, tj. Eliasz Weiss, Antoni Pyré, Mojżesz Grüner, Chaim Weiss, Wawrzyniec Wójcik. Wstrzymali się od głosowania: ks. Józef Gawor, Józef Bełdowicz, Henryk Wójcik, Tadeusz Bieniawski, Stanisław Rams, Stefan Ogrodnik, Jan Motyka, Michał Piróg, Jan Rudy.

Atmosfera była już tak „ciężka”, że przeforsowanie jakiejś prośby było prawie niewykonalne. Najpierw odrzucono wniosek Herscha Weissa o obniżenie czynszu dzierżawnego, potem odrzucono pismo byłego sekretarza Leśniaka. I chyba w tym momencie emocje opadły. Zaczęto pracować normalnie. Komisja Rewizyjna przystąpiła do składania sprawozdania dotyczącego:

(...) zwrotu Komisji Zdrojowej w Krynicy niektórych przedmiotów zakupionych wraz ze starą elektrownią, i wnosi by nie tylko nie zwrócić żądanych przez Komisję Zdrojową w Krynicy przedmiotów, lecz nadto by odnieść się do powyższej Komisji o zwrot 133 kg 300 gr drutu nowego o średnicy 6 i 10 mm.

Następnie Komisja Rewizyjna postawiła wniosek o zabezpieczenie hipoteczne na majątku Franciszka Bełdowicza, względnie ściągnięcie od kasjera Jana Bujarskiego kwoty 400 zł 97 gr, „która to kwota powinna była wpłynąć do P.Z.U.W., a z winy wyżej wymienionych nie tylko nie wpłynęła, ale nawet nie jest nigdzie kontowana”. W ostatecznym głosowaniu postanowiono wniosek, by ponownie przekazać sprawę Komisji Rewizyjnej. Duże emocje wzbudziło pismo Towarzystwa „Fotoplastykon” w Poznaniu – proszę zwrócić uwagę na zapis w punkcie 7 porządku dziennego posiedzenia. Uchwalono, że w ustalonym terminie prześle się do Poznania 5 zdjęć fotograficznych Muszyny w celu umieszczenia „w panoramie podczas wystawy w Poznaniu mającej się odbyć od 12 września 1933 r. – za opłatą 120 złotych”.

W następnej kolejności odczytano pismo byłego sekretarza Leonarda Leśniaka, który domagał się, aby przyznano mu wynagrodzenie za niewykorzystany urlop z 1933 roku. Na wniosek Zwierzchności Gminnej tę prośbę odrzucono.

Żałowano natomiast pozytywnie prośby dotyczące kąpeli mineralnych. I tak: Reginie Goldstein, Racheli Kleiazakler, Judasowi Berlowi przyznano 50% zniżki na kąpiele mineralne, Mendlowi Lobenowi i Weronice Stopowej postanowiono udzielić zniżki 50% na kąpiele borowinowe, natomiast Beerowi Naftaliemu i Emilii Muchowej przydzielono bilety kąpielowe bezpłatnie. Rada również, na wniosek radnego Eliasza Weissa, uchwaliła bezpłatne udzielenie 12 kąpeli mineralnych lub – za pięćdziesięcioprocentową zniżką od „cen obywatelskich” – kąpeli borowinowych każdemu członkowi Rady, względnie „jego najbliższej rodzinie t.j. żonie i dzieciom”.

Prośbę Henryka Jeżowskiego o nadanie mu prawa „przynależności do gminy Muszyna” żałowano pozytywnie pod warunkiem uiszczenia opłaty w wysokości 10 złotych.

Uchwalono również rozpisanie konkursu na stanowisko sekretarza miejskiego w Muszynie. Oto warunki, które powinien spełniać kandydat:

1. nieprzekroczony 40 rok życia,
2. obywatelstwo polskie,
3. egzamin dojrzałości szkoły średniej,
4. 6-letnia praktyka samorządowa,
5. egzamin kwalifikacyjny na sekretarza miejskiego dla miast rządzących się ustawą z dnia 13 marca 1889 r.,
6. pobory wg X a,
7. posada do objęcia od 1 XII 1933 r.,
8. podania wnosić do 30 września 1933 r.,
9. zastrzeżenie, że podania kandydatów, którzy nie będą odpowiadać wyżej podanym warunkom nie będą rozpatrywane.

Trudno polemizować z tymi warunkami, ale czy mógł być inny egzamin dojrzałości, jak pochodzący ze szkoły średniej? A co by było, gdyby zjawił się jakiś bezrobotny nieszczęśnik po wyższych studiach?

Na koniec radni przystąpili do składania interpelacji. Jan Rudy poruszył sprawę przejść ulicznych. Zgłosił również sprawę „odniesienia się do władz kolejowych”, by w Muszynie można było nabyć bilety do „kursującej motorówki *LUX TORPEDA*¹ – tym bardziej, że motorówka ta ma i musi mieć postój w Muszynie”. Z kolei Stanisław Porth wniósł, by pisemnie zwrócić się do Związku Uzdrowisk Polskich, aby ten poczynił starania u władz kolejowych w sprawie przyznania zniżek kolejowych dla wyjeżdżających z Muszyny w sezonie zimowym.

***Protokół z posiedzenia Rady gminnej odbytego dnia 14 września 1933 r.
w Urzędzie miejskim w Muszynie***

Posiedzenie trwało od godz. 18.00 do 20.00. Nieobecni radni: Chaskiel Reich, Jan Bujarski, Tadeusz Bieniawski, Józef Tokarczyk, Henryk Wójcik.

Po wygłoszeniu zwyczajowej formułki o ważności zebrania, przewodniczący zarządził tajność posiedzenia. Omówił następnie zasługi położone przez ministra Bronisława Pierackiego², wiceministra Eugeniusza Piestrzyńskiego³ i starostę powiatowego dra Macieja Łacha⁴. Koło Rozwoju Muszyny wniosło o nadanie im honorowego obywatelstwa miasta Muszyny. Po krótkiej dyskusji Rada Gminna uchwaliła jednogłośnie nadać obywatelstwo honorowe wyżej wymienionym panom. Co też uczyniono.

Na koniec przewodniczący poprosił o „zatwierdzenie nagłości wniosku w sprawie budowy szkoły i kaplicy na Folwarku”. Rada postanowiła „wykonać fundację po śp. Mąsykach i wybudować szkołę na Folwarku i w tym celu nabyć parcelę od Homówny”. Do prowadzenia pertraktacji upoważniono burmistrza Antoniego Jurczaka, ks. Józefa Gawora i Piotra Moszczaka.

***Protokół z posiedzenia Rady gminnej odbytego dnia 28 września 1933 r.
w Urzędzie gminnym w Muszynie***

Posiedzenie rozpoczęło się o godz. 10.00 i trwało do 11.30. Nieobecni: Jan Bujarski, Andrzej Kmietowicz, Jan Wilczyński (223), Salamon Braun, Mojżesz Grüner, Teofil Pasiut, Tadeusz Bieniawski, Wawrzyniec Wójcik.

¹ Lux-torpeda – popularne określenie wagonu spalinowego o aerodynamicznych kształtach, konstrukcji austriackiej. Wagon ten posiadał tylko miejsca pierwszej klasy, a wg ustaleń PKP z 1933 roku mógł rozwijać prędkość w tzw. połączeniach dalekobieżnych 140/h. Zob. także: Adam Czarnowski, *Magia muszyńskich pociągów*, „Almanach Muszyny” 2010, s.159.

² Bronisław Wilhelm Pieracki, urodzony w 1895 r. w Gorlicach, lata młodości spędził w Nowym Sączu, 1914–1817 w Legionach, w 3 Brygadzie. W 1928 r. poseł na sejm z ramienia BBWR, 1931–1934 minister spraw wewnętrznych. W 1934 r. śmiertelnie postrzelony przez nacjonalistę ukraińskiego w Warszawie; pośmiertnie awansowany na generała brygady. Pochowany w Nowym Sączu. Kawaler Orderu Orła Białego, czterokrotnie odznaczony Krzyżem Virtuti Militari oraz Krzyżem Walecznych.

³ Edward Piestrzyński (1887–1962), lekarz, w stopniu kapitana w I Brygadzie Legionów, zmarł w stopniu pułkownika. W czasach drugiej Rzeczypospolitej pełnił szereg funkcji państwowych, w tym także funkcje wiceministra spraw wewnętrznych.

⁴ Maciej Łach w latach 30. XX wieku pełnił funkcję starosty powiatowego w Nowym Sączu.

W porządku dziennym postawiono sprawę przystąpienia do spółki drogowej „budowy odcinka drogi Piwniczna – Żegiestów (zob. *Protokoły Rady Gminnej wsi Andrzejówka. Rok 1933*, „Almanach Muszyny 2003, s. 144) oraz wybrania delegatów i zastępcy na Walne Zebranie Spółki. W posiedzeniu uczestniczyli także: sekretarz Tymczasowego Wydziału Powiatowego p. Brudziana i delegat Spółki, poseł na sejm Narcyz Potoczek⁵. Po stwierdzeniu ważności posiedzenia przewodniczący krótko zaznajomił wszystkich z głównym tematem zwołanego zebrania, po czym oddał głos sekretarzowi Brudzianie. Zreferował on sprawy: konieczności budowy drogi Piwniczna – Żegiestów, zawiązania spółki drogowej i wreszcie przystąpienia gminy Muszyna do tej spółki z odpowiednim kapitałem. W imieniu Zwierzchności Gminnej wystąpił adwokat J. Kohn, który stwierdził, iż plan, przedstawiony przez p. Brudzianą pomija odcinek drogi powiatowej Muszyna – Żegiestów, i podkreślił, że „odcinek ten znajduje się w stanie opłakanym”. Wystąpienie Kohna wywołało burzliwą dyskusję, w wyniku której przedstawiono członkom Rady „konkretny wniosek Zwierzchności Gminnej”.

Rada gminna uchwała przystąpić do Spółki drogowej, z udziałem 19.03 % ogólnego kapitału t.j. z kwotą 104.700 złotych, płatna w 15 ratach rocznych po 6.980 złotych rocznie, od roku budżetowego 1934 począwszy. Pod warunkiem, że Spółka obejmie budowę drogi Piwniczna-Muszyna, a nie jak projektowano Piwniczna-Żegiestów. Wniosek ten jednomyślnie uchwalono.

Rada Gminna wybrała jednomyślnie delegatów na Walne Zebranie Spółki Drogowej; byli to burmistrz A. Jurczak, dr J. Kohn, a ich zastępcą został wybrany Stanisław Porth.

Protokół z posiedzenia Rady Gminnej, odbytego dnia 4 października 1933 r. w Urzędzie miejskim w Muszynie

Posiedzenie rozpoczęło się o godz. 15.30, a zakończyło o godz. 16.00. Nieobecni: Jan Bujarski, Józef Tokarczyk, Józef Beldowicz, ks. Józef Gawor, dr Seweryn Mściwujewski, Antoni Pyrc, Tadeusz Bieniawski, Leiser Gottlob, Stefan Ogrodnik, Stanisław Porth, Michał Piróg, Teofil Pasiut, Henryk Wójcik, Neuman Weiss.

Porządek dzienny:

1. *Odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia,*
2. *Sprzedaż 1000 m³ w lesie gminnym „Wilcze” oraz ustalenie ceny jednostkowej,*
3. *Udział gminy Muszyna w subskrypcji 6% Pożyczki Narodowej,*

⁵ Narcyz Potoczek (1875–1943) ukończył ośmioklasową szkołę ludową w Nowym Sączu oraz kursy administracji gminnej. W 1905 roku objął gospodarstwo rolne w Chełmcu. Był organizatorem kółek rolniczych, kas oszczędnościowo-pożyczkowych i bibliotek na terenie powiatu sądeckiego, a także członkiem rady gminnej, sejmiku powiatowego, wiceprezesem rady nadzorczej Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń „Wisła”. Początkowo działał w Związku Stronnictwa Chłopskiego, od 1908 roku w PSL, a następnie od 1914 do 1918 roku w PSL-Lewicy. W 1919 roku przeszedł do PSL „Piast”, wchodząc do jego władz centralnych. W latach 1923–1930 był wiceprezesem Zarządu Głównego. Był posłem na Sejm Ustawodawczy (1919–1922), na Sejm I kadencji (1922–1927) i II kadencji (1928–1930) z listy PSL „Piast”, a także na Sejm III kadencji (1930–1935). Po zakończeniu ostatniej kadencji wycofał się z działalności politycznej.

4. Stowarzyszenie „Policyjny Dom Zdrowia” w sprawie zakupionej parceli gminnej,
5. Ks. Gawor Józef w sprawie budowy organistówki (pismo do wiadomości)
6. Redakcja Kurjera Lwowskiego o subwencję,
7. Załatwienie prośby Marji Zahradnikównej,
8. Załatwienie prośby Emilii Pawłowskiej,
9. Wypłacanie pełnych poborów Janowi Bujarskiemu (do wiadomości),
10. Rozpatrzenie podań o posadę sekretarza.
11. Wnioski.

Po stwierdzeniu ważności zebrania z zaznaczeniem, że „tylko do podjęcia niektórych uchwał”, odczytano protokół z ostatniego posiedzenia Rady (tym razem nie podano daty), a następnie rozpisano licytację na sprzedaż 1000 m³ drewna i ustalono datę tej licytacji na 20 października. Uchwalono również akces gminy w subskrypcji 6% pożyczki narodowej (subskrypcyjna kwota 1000 zł w 6 ratach). Postanowiono także wypłacić Marii Zahradnikównej kwotę 75 złotych tytułem „wynagrodzenia za obsługę szatni, korta tenisowego i przy wynajmie koszy plażowych w sezonie letnim”. Podjęto też decyzję o wypłaceniu Emilii Pawłowskiej kwoty 60 zł za „podawanie wody ze źródła Grunwald letnikom w sezonie letnim”. Rada przyjęła również do „wiadomości uchwałę Zw. Gm. mocą której byłemu kasjerowi gminnemu Bujarskiemu Janowi mimo zawieszenia go w urzędowaniu wypłaca się pełne pobory”. Na wniosek J. Rudego uchwalono też wyrażenie szczególnego podziękowania „za dzielną obronę i pełne poświęcenia się zachowanie Miejscowej Ochotniczej Straży Pożarnej przy pożarze domu Schaba Stanisława w rynku w październiku b.r.”. Ciekawy jest końcowy dopisek, odnoszący się do zapisu umieszczonego na początku protokołu: „Inne punkty z porządku dziennego z braku odpowiedniego kompletu odpadły z porządku dziennego”.

Protokół z posiedzenia Rady gminnej, odbytego dnia 10 października 1933 r., w Urzędzie miejskim w Muszynie

Posiedzenie trwało od godziny 17.00 do 20.00. Nieobecni byli: Jan Bujarski, Leiser Gottlob, Andrzej Kmietowicz, Stefan Ogrodnik, Salamon Braun, dr Seweryn Mściwujewski, Tadeusz Bieniawski. Na 32 radnych obecnych było 24, była to więc wystarczająca ich liczba do podejmowania uchwał.

Porządek dzienny:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia Rady,
2. Zatwierdzenie warunków licytacyjnych, na sprzedaż 1000 m³ drzewa w lesie gminnym „Wilcze”,
3. Rozpatrzenie podań o nadanie posady sekretarza miejskiego,
4. Stowarzyszenie Policyjny Dom Zdrowia w Warszawie w sprawie zakupionej parceli gminnej,
5. Pismo Ks. J. Gawora w sprawie budowy organistówki,
6. Żaroffa Władysław o odpisanie zaległego czynszu dzierżawnego mieszkania zajmowanego w domu gminnym nr 75,
7. Tymeczko i Schab oferty na roboty stolarskie w budynku elektrowni.
8. Wnioski.

Przystąpiono do odczytywania protokołów z posiedzeń Rady w dniach: 14 VIII, 24 VIII i 2 IX. Przyjęto je bez zmian. (Jednak miałam rację – panowie poważnie przyspieszyli i, jak tak dalej pójdzie, będą na bieżąco!). Przy protokole z 24 VIII burmistrz zawiadomił, iż nastąpiła korekta dotycząca umowy z p. Bajtlową i przesunięto spłatę kwoty 1774 zł do dnia 15 października. Również bez zmian przyjęto warunki licytacyjne związane ze sprzedażą 1000 m³ drzewa z lasu „Wilcze”.

Teraz przystąpiono do komisyjnego odczytywania podań oraz ich komentowania. I tak podania Michała Meiknera, Michała Sydora i Tomasza Tomczaka odrzucono jako „nie odpowiadające wymogom przewidzianym w rozpisany konkursie”. Jednomyślnie przyjęto podanie Józefa Bentla. I tak wspomniany pan Józef został sekretarzem gminnym.

Zaczęto odczytywać pisma skierowane do Zwierzchności Gminnej. Na pierwszy ogień poszło pismo Towarzystwa „Policyjny Dom Zdrowia w Warszawie” w sprawie zakupionej parceli gminnej. Na wniosek ks. Gawora i J. Beldowicza wyrażono zgodę, aby sprawą tą zajęła się Zwierzchność Gminna, ale z zastrzeżeniem, że kontrakt „ma uprzednio zbadać dr Jakób Kohn” (jak już zwracałam uwagę, pisano to imię, zgodnie z ówczesnymi regułami ortografii, przez „ó”). W piśmie skierowanym do Rady ksiądz Gawor powiadomił, iż dokonano zakupu cegieł i wapna na budowę organistówki. Rozpoczęła się długa dyskusja zakończona „wyrażeniem nadziei, iż by po przeprowadzeniu rachunków przedłożono Radzie sprawozdanie z użycia subwencji z równoczesną prośbą o jak najszybsze rozpoczęcie budowy”. Odczytano i przyjęto oferty na roboty stolarskie panów: Tymeczki – na kwotę 340 złotych oraz Schaba – na kwotę 240 złotych. Radni albo w podsumowaniu nie uwzględnili wszystkich rachunków, albo źle podliczyli, gdyż podali sumaryczną kwotę 620 zł (z prostego dodawania wychodzi 580).

W tzw. interpelacjach zwrócił się do Rady z prośbą Eliasza Weiss, aby córkę Tyliczaka odesłać na koszt ojca do szpitala jako umyślowo chorą. Nie ustosunkowano się do tej prośby. Inaczej przyjęto prośbę Józefa Posłusznego, który zwrócił się do Rady z apelem, by przystąpiła ona „jako członek do Towarzystwa [Popierania] Budowy [Publicznych] Szkół Powszechnych ze składką roczną 4 zł 50 gr”.

Na tym zebranie zakończono.

Protokół z posiedzenia Rady gminnej odbytego dnia 25 października 1933 r., w kancelarii Zarządu Miejskiego w Muszynie

Posiedzenie rozpoczęło się o godz. 6.00 (wieczorem), zakończyło o 20.00. To posiedzenie było protokołowane, sądząc z charakteru pisma, przez dwie osoby (a może nawet trzy), gdyż pierwsza część jest pisana ręcznie – pismem z ozdobnikami i zakrętasami, porządek dzienny wystukany jest na odrębnej kartce na maszynie do pisania, a część trzecia, końcowa, skreślona pismem trudnym do odczytania. W miejscu, gdzie zwyczajowo podpisuje się protokolant, widnieje „wz.” oraz – najprawdopodobniej – podpis Tadeusza Bieniawskiego. Opierając się na treści porządku dziennego zebrania, a także porównując zapis poprzednich protokołów, wnoszę, że pierwsza część była pisana przez Jana Rudego.

Nieobecni: Jan Bujarski, Andrzej Kmietowicz, dr Seweryn Mściwujewski, Teofil Pasiut, Stanisław Rams, Henryk Wójcik, Jan Wilczyński (302), Wojciech Borzemski, ks. Józef Gawor.

Porządek dzienny:

1. *Odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia Rady,*
2. *Rozpatrzenie ofert na kupno 1000 m³ drzewa,*
3. *Franciszka Chmielowska – o odpisanie kwoty 21.09 zł za pobrane drzewo z lasu gminnego,*
4. *Bujarski Józef – o stałą zapomogę,*
5. *Mr Rudy Jan – rezygnacja z godności radnego oraz wybór sekretarza Rady gminnej,*
6. *Wniesienie skargi o naruszenie przechodu przez ścieżkę prowadzącą obok toru kolejowego Muszyna – Krynica, przy budce kolejowej Nr.111.*
7. *Wniosek [opuszczona litera „i”].*

Po stwierdzeniu ważności przebiegu posiedzenia, przystąpiono do odczytania protokołów z 5, 14, 28 września oraz 4 i 10 października 1933 r. (nadrobili i są na bieżąco!), które „przyjęto bez zastrzeżeń”.

Punkt 2. dotyczył ofert na kupno drzewa. W związku z tym przewodniczący oznajmił, iż do Rady wpłynęły dwie oferty dotyczące sprzedaży 1000 m³ drzewa jodłowego z ceną wywoławczą 8 zł za 1 m³. Pierwszym oferentem była Firma Zygmunt Griffel z Muszyny z propozycją kwoty 8 zł 40 gr za m³. Zaznaczono również, że w razie przyjęcia oferty wspomniana firma uiszczy z góry całą sumę, należną za 1000 m³ drzewa. Drugą ofertę złożył Chastel Horowitz, rodem z Tylicza, z propozycją kwoty 8 zł 30 gr za m³. Łatwo się domyślić, którą ofertę przyjęła Rada Gminna. Oficjalnie wystosowano pismo na ręce Zygmunta Griffela z „tartaku lasowego w Muszynie”, z zatwierdzeniem przyjęcia wspomnianej oferty.

Uwzględniono prośbę Franciszki Chmielowskiej i „uchylono kwotę 21 złotych 9 groszy za pobrane przez jej męża śp. Alojzego Chmielowskiego drzewo z lasu gminnego”.

Wniosek J. Bujarskiego o przyznanie stałej zapomogi został odrzucony, przyznano mu jednak jednorazową zapomogę w wysokości 100 zł.

Odczytano także pismo mgra Jana Rudego z prośbą o przyjęcie jego rezygnacji z funkcji radnego, w związku z jego wyjazdem z Muszyny. Równocześnie Rada postanowiła pisemnie podziękować mu za długoletnią współpracę. Zdecydowano, że funkcję protokolanta i sekretarza przejmie Tadeusz Bieniawski.

Odnośnie skargi o „naruszenie przechodu” głos zabrał przewodniczący, który wyjaśnił przyczynę zaistniałej sytuacji. Otóż:

(...) w związku z wystawieniem zapory kolejowej na przejeździe kolejowym w miejscu t. z. w. „na nowym świecie” w Muszynie zostały przeprowadzone obok budki kolejowej Nr 111 druty, które obecnie zagradzają przechód przez ścieżkę położoną obok toru kolejowego Muszyna – Krynica, a która to ścieżka od lat służyła dla przechodu (nazwiska dwóch rodzin nieczytelne). Pismem z dn .4 .X. Zarząd Miejski odniósł się do Dyrekcji Koleji Państwowych w Krakowie z prośbą o usunięcie tych drutów względnie takie urządzenie by te druty nie zamykały przechodu przez ścieżkę, na które to pisma nie otrzymał żadnej odpowiedzi.

Zarząd postawił wniosek, by „przed upływem 30 dni wnieść skargę sądową o naruszenie prawa przechodu wspomnianą ścieżką”. Upoważniony do złożenia skargi w imieniu Rady został dr Jakub Kohn.

Punkt 7 (wg porządku miały być to wnioski) dotyczył ważnej sprawy, a mianowicie zaciągnięcia pożyczki na dokończenie budowy elektrowni. Przewodniczący pokrótce przypomniał sprawę, a następnie oświadczył, że po długich pertraktacjach Bank Naftowy SA we Lwowie wyraził gminie zgodę na udzielenie pożyczki w wysokości 50 000 złotych, która ma być spłacana w ciągu 5 lat, w 20 ratach kwartalnych. Oczywiście rozpętała się poważna i gorąca dyskusja. W efekcie przychylnono się do propozycji Banku Naftowego we Lwowie „z datą 23 X 1933 TW/L:6354”, a to przede wszystkim ze względu na konieczność dokończenia „tak ważnej budowy”. Na koniec upoważniono do podpisania weksli i warunków kredytu: „1) Antoniego Jurczaka, 2) asesora Dr Jakóba Kohna i 3) asesora Portha Stanisława”.

Protokół z posiedzenia Rady gminnej odbytego dnia 17 XI (listopada) 1933 r. w kancelarii Zarządu miejskiego w Muszynie

Początek o godz. 14.00, godziny zakończenia nie podano. Nieobecni: Jan Bujarski, Andrzej Kmietowicz, dr Jakub Kohn, dr Seweryn Mściwujewski, ks. Józef Gawor, Teofil Pasiut.

Porządek dzienny:

1. *Odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia,*
2. *Uchwalenie poboru opłat od patentów akcyzowych na rok 1934-35,*
3. *Uchwalenie regulaminu i statutu dla ławników gminnych,*
4. *Zatwierdzenie zamknięć rachunkowych za rok 1932-33 r.,*
5. *Wnioski.*

Po zwyczajowym stwierdzeniu ważności zebrania, przewodniczący otworzył posiedzenie.

Odczytano protokół z ostatniego posiedzenia, a że nie podano już jego daty, można wnioskować, że był to protokół z 25 X. Po jego zatwierdzeniu (a jakże, jednomyślnym), przystąpiono do realizacji punktu drugiego. Ten punkt postaram się zacytować w całości.

Ad.2. Na podstawie ar.11 ustawy z dnia 11 sierpnia 192? Dz. U. R.P. No 94 poz.747 o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych, Rada Gm. – dla utrzymania równowagi budżetowej uchwaliła pobierać na rzecz gminy Muszyny w roku 1934–35 dodatki do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków i przetworów wódecznych i spirytusowych a to od patentów na wyrób w wysokości 50%, zaś na sprzedaż w wysokości 100%.

Uchwalenie regulaminu i statutu odłożono na następne posiedzenie. I od razu przystąpiono do zatwierdzania:

(...) zamknięć rachunkowych za rok 1932. Odczytano protokół Komisji Rewizyjnej, która stwierdziła stan w dochodach 86.637 zł 48 gr a w wydatkach 82.853 zł 49 gr. Nadwyżka wynosi 3.783 zł 99 gr., saldo w dniu 1 kwietnia 1933/34 wynosi 2127 zł 16 gr, stan inwentarza

czystego majątku wynosi 2.337.378 zł 9 [?] gr. Przekroczenie niektórych pozycji budżetowych Komisja Rew. uwzględniła za pośrednictwem wyjaśnienia poszczególnych wydatków jako to: 1) z powodu przyszczy 10 [?] 2) z powodu wybudowania lodowni w „Domu Zdrojowym”, 3) Do Działu VIII §11 poz. b. Pobory akuszerki wypłacono w kwietniu i maju 1932 r. więcej o 20 zł, natomiast ściągnięto i zaprzychodowano 20 zł z poborów za czerwiec na konto inne dochody.

Nie bardzo zrozumiałam, co oznaczał punkt 4, gdzie zapisano: „Do Dz.X.§18. poz.b usprawiedliwiono uchwałą Rady Gm. z dnia 20 X 1932 roku”. Nurtuje mnie sens tych „usprawiedliwień”. Domyślam się, że chodzi o wyjaśnienie, ale od razu usprawiedliwienie?

*Do Dz. XII. § 29 koszty oświetlenia ulic – wydatki zwiększane o kwotę prelim. 373 zł 97 gr a to z powodu **ustawienia 1 lampy za Popradem**. W związku z pozostałą nadwyżką kasową p. Reich Wilhelm prosi o wypłacenie kwoty 2000 zł na rem. łaźni, lecz pieniędzy tych nie wypłacono z braku gotówki w kasie.*

Rada Gm. przyjęła zamknięcie rachunków w całości i na wniosek Kom. Rew. uchwaliła absolutorium dla Zarządu Gminny [sic]. W kolejnych punktach przewodniczący zawiadomił zebranych o dwóch prośbach skierowanych do Zw. Gm. Jedna z prośb pochodziła od Stowarzyszenia „Kultur-Liga”, które prosi o zwolnienie od podatku hotelowego.

Rada nie przychyliła się do wyżej wymienionej prośby, nie uzasadniając odmowy. Drugą sprawę przedłożył „Mendel Schiff false Gotterer, który poprosił o nadanie mu rachunkowej przynależności do Muszyny”. I również tej prośby Rada „nie uwzględniła”. Dlaczego – nie podano. Henryk Wójcik także zwrócił się do Rady Gminy z prośbą, aby:

... zwolnić go od procentu od posiadanych 5000 zł przeznaczonych na mocy testamentu po śp. Mąsykach na szkołę na Folwarku, motywując swą prośbę tem, że w razie uwzględnienia tejże prośby złoży te pieniądze znacznie wcześniej a nie jak umowa wskazuje. Pan Moszczak radzi prośbę powyższą uwzględnić a pieniądze umieścić na P.K.O. Rada Gminna zgadza się procent znieść pod warunkiem, że p. Wójcik Henryk całkowitą kwotę 5.000 zł złoży do końca grudnia 1933 r., poczem pieniądze te mają być ulokowane w tutejszej „Kasie Stefczyka” na rachunkach doraźnego wypowiedzenia. Równocześnie także na wniosek p. Moszczaka przystąpiono do wyboru Komitetu, któremu powierzono budowę szkoły na Folwarku, oraz dysponowanie pieniędzmi na ten cel przeznaczonemi.

Spośród kilku składów przyjęto i zatwierdzono następujący skład Komitetu: burmistrz Antoni Jurczak, ks. kan. Józef Gawor, Stanisław Porth, Piotr Moszczak, Tadeusz Bieniawski. Na tym posiedzenie zakończono.

Protokół z posiedzenia Rady Gminnej odbytego w dniu 25 listopada 1933 r. w kancelarii Magistratu miasta Muszyny

Początek posiedzenia „o godz. 5-tej po południu”. Godziny zakończenia nie podano.

Udział w zebraniu wzięli: „JWP. Starosta Pow. dr M. Łach i delegat Izby Skarbowej p. insp. Balak”. Obecnych było 27 radnych, nieobecni to: Piotr Moszczak, Michał Piróg, Bujarski (232).

Porządek dzienny:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego zebrania,
2. Załatwienie prośby Zarządu Spółdzielni „Dom Wypoczynkowy Urzędników Krakowskiej Izby Skarbowej im. Józefa Gregera w Krakowie” o sprzedaż parceli gminnej położonej przy ul. J. Piłsudskiego w Muszynie (koronczarnia),
3. Wnioski.

Przewodniczący stwierdził, że jest „dostateczny komplet radnych” do podejmowania uchwał i decyzji. Otworzył posiedzenie, zaczynając od powitania dostojnych gości, a przede wszystkim „Pana Starosty JWP dra Lacha” oraz delegata w osobie inspektora Balaka. W związku z uczestnictwem w posiedzeniu gości, zmieniono porządek obrad i zrezygnowano z odczytania protokołu z ostatniego posiedzenia. Następnie przewodniczący przedstawił prośbę Krakowskiej Izby Skarbowej, dotyczącą sprzedaży parceli gminnej. Przy okazji podkreślił wyraźnie, jakie korzyści „otrzymają mieszkańcy z racji powstania pensjonatu wypoczynkowego przez Izbę Skarbową jak również podniósł iż z chwilą powstania nowego pięknego gmachu miasto zyska na wyglądzie i reklamie”. Podejrzewam, że w czasach dzisiejszych burmistrz – po wspomnieniu „jakichś korzyści” – mógłby mieć kłopoty z odpowiednimi służbami...

Rada zaaprobowała wystąpienie burmistrza i po wyrażeniu oficjalnej zgody przystąpiła do ustalania ceny kupna wspomnianej parceli. Zarządzono pięciominutową przerwę w celu porozumienia się co do ceny parceli. Po przerwie zabierali kolejno głos: Wojciech Borzemski, Jakub Kohn i Weiss (nie podano imienia), którzy poprosili o ustalenie „ceny niezbyt wygórowanej”, gdyż należy „pójść na rękę tak poważnej organizacji”. Jakub Kohn nadmienił także, że proponowana przez jednego z radnych cena 1 zł za 1 m² jest „nieco za niska”. Z kolei Stanisław Porth zaproponował powołanie kolejnej Komisji, tym razem Szacunkowej, „która by tę kwestyję załatwiła”. Propozycję radnego Portha odrzucono tłumacząc, że Rada Gminna „w kompetencji swej może natychmiast na posiedzeniu zadecydować w takich wypadkach”. Wtedy zabrał głos Chaskiel Reich z propozycją, aby parceli nie sprzedawano na m², lecz w całości za 5000 zł (pięć tysięcy złotych); z kolei p. Weiss proponował kwotę 4000 zł, a dr J. Kohn kwotę „pośrednią”, czyli 4500 (cztery tysiące pięćset zł). Przyjęto jednomyślnie propozycję przedstawioną przez dra Kohna. Radca Balak wyraził wówczas podziękowanie wszystkim radnym „za przychylne ustosunkowanie się do prośby Izby Skarbowej i przyjął zatwierdzoną kwotę 4500 zł jako cenę uchwaloną”. Podziękował również burmistrz. I na tych obustronnych podziękowaniach posiedzenie zakończono.

Protokół z nadzwyczajnego posiedzenia Rady gm. odbytego 9 grudnia 1933 r.

Początek zebrania o godz. 17.00, zakończono je o godz. 19.00. Obecnych było 25 członków Rady; na posiedzenie nie przyszedli: Jan Bujarski (prawdopodobnie się obraził i jego nieobecności były formą demonstracji), Mojżesz Grüner (jak już wspomniałam, w niektórych protokołach jego nazwisko zapisywane jest jako Grüner), Andrzej Kmietowicz, Piotr Moszczak, Michał Piróg, Tadeusz Bieniawski. Pod nieobecność

Tadeusza Bieniawskiego funkcję sekretarza, a równocześnie protokolanta tego posiedzenia pełnił Wojciech Borzemski.

Porządek dzienny:

1. *Powzięcie uchwały w sprawie wręczenia 3 dyplomów honorowego obywatelstwa miasta Muszyny,*
2. *Definitywne nadanie posady sekretarza miejskiego p. Józefowi Bentlowi.*

Po wygłoszeniu już tradycyjnych formułek dotyczących kworum i możliwości odbycia się posiedzenia, przystąpiono od razu do dyskusji nad punktem pierwszym. Postanowiono, by wręczenie dyplomu obywatelstwa honorowego miasta Muszyny panu drowi Maciejowi Lachowi odbyło się w sali posiedzeń Rady w Muszynie „w obecności Rady gm. i zaproszonych gości”. Podjęto także uchwałę, by na uroczystość wręczenia dyplomu oprócz członków Rady zaprosić „sympatyków P. Starosty” [!]. Postanowiono, że po zakończeniu uroczystości odbędzie się przyjęcie w Domu Zdrojowym, którego koszty pokryje „Zarząd miejski z funduszków własnych”. Wybrano więc Komitet, który:

(...) za zadanie ma zająć się przygotowaniem: uroczystości, przyjęcia w Domu Zdrojowym oraz opiekować się zaproszonymi gośćmi. W skład Komitetu weszli: ks. Józef Gawor, Dr Seweryn Mściwujewski, Stefan Ogrodnik, Dr Jakób Kohn, Ch. Reich, H. Wójcik.

Uchwalono również, by następne dyplomy honorowe otrzymali: Pan Minister Spraw Wewnętrznych Bronisław Pieracki oraz Pan Podsekretarz Stanu Dr Eugeniusz Piestrzyński. Dyplomy te zostaną wręczone w Warszawie gdzie uda się delegacja w składzie: Pan Starosta Dr Maciej Łach, Ks. Kanonik Józef Gawor, burmistrz Antoni Jurczak.

Przewodniczący podał Radzie do wiadomości, iż wojewoda krakowski⁶ „subskryp-tem” z dnia 4 XII 1933 r. Nr.S.A.-I-9/148/33:

...nie podniósł żadnych zastrzeżeń odnośnie obsadzenia posady sekretarza miejskiego w Muszynie przez nadania tego stanowiska p. Józefowi Bentlowi i że posada ta została definitywnie nadana p. J. Bentlowi z dn.1 grudnia 1933 a to stosownie do rozpisanego, w myśl uchwały Rady gminnej z dnia 5 IX 1933.

Jednomyślne przyjęcie oświadczenia przewodniczącego zakończyło posiedzenie Rady. Protokół podpisali: „przewodniczący: A. Jurczak, sekretarz: wz. W. Borzemski, Stanisław Porth, Eljasz Weiss”.

Był to ostatni protokół sporządzony w roku 1933.

---

⁶ Mikołaj Kwaśniewski (ur. 1871 r., zamordowany w 1941 r. w Auschwitz-Birkenau) – legionista, polityk sanacyjny, wicemarszałek senatu IV kadencji, wojewoda tarnopolski, krakowski, poznański. Doktor nauk medycznych, płk. Wojska Polskiego, założyciel Stronnictwa Demokratycznego. Odznaczony m.in. Krzyżem *Virtuti Militari* i czterokrotnie Krzyżem *Walecznych*. Honorowy Obywatel Zakopanego (1935 r.).

Od autorki:

W 1. części artykułu *Protokoły Rady Gminnej w Muszynie. Rok 1933* („Almanach Muszyny” 2010, s. 239–249) wspomniałam, że kilku słów z rękopisów nie zdołałam rozszyfrować z racji niezbyt czytelnego pisma protokolanta. Jedną z zagadek rozwiązała p. Teresa Adamczyk. Otóż w protokole z 24 sierpnia 1933 r., we fragmencie dotyczącym szkód ocenionych przez taksatora (s. 249), jest wymienione 8 snopów „jasza”, należnych Michałowi Pierogowi. Powinno być „jarca”, gdyż tak mówiono w Muszynie na jęczmień.

Pani Teresa we wspomnianym fragmencie dostrzegła też błąd w jednym z nazwisk. Powinno być „Złatykaniczka”, a nie „Włatykaniczka”. Rodzina Złatykaniczów (bądź Złotykaniczów) mieszkała na Wesółwce.

Grupa młodych ludzi na muszyńskim Rynku, grudzień 1931 r.
(Fot. z archiwum Muzeum Państwa Muszyńskiego)